

REGLUGERÐ um Viðlagatryggingu Íslands.

1. gr.

Gildissvið.

Reglugerð þessi gildir um váttryggingar hjá Viðlagatryggingu Íslands gegn tjóni af völdum náttúruhamfara.

2. gr.

Áhætta sem váttryggt er gegn.

Þær náttúruhamfarir sem váttryggt er gegn með viðlagatryggingu, sbr. 4. gr. laga nr. 55/1992, um Viðlagatryggingu Íslands, eru:

1. Eldgos, þ.e. þegar hraun, aska eða gjóska veldur skemmdum eða eyðileggingu á váttryggðum eignum.
2. Jarðskjálfti sem veldur skemmdum eða eyðileggingu á váttryggðum eignum.
3. Skriðufall, þ.e. þegar skriða úr fjalli eða hlíð fellur skyndilega á váttryggðar eignir með þeim afleiðingum að þær skemmast eða eyðileggjast.
4. Snjóflóð, þ.e. þegar snjóskeiða sem fellur skyndilega úr fjalli eða hlíð á váttryggða eign með þeim afleiðingum að hún skemmist eða eyðileggst. Það telst ekki snjóflóð þegar eignir sligast eða brotna undan snjó sem safnast á eða að þeim vegna snjókomu, skafrennings eða foks.
5. Vatnsflóð, þ.e. þegar flóð verða vegna þess að ár eða lækir sem renna að staðaldri flæða skyndilega yfir bakka sína eða flóðbylgjur frá sjó eða vötnum ganga skyndilega á land og valda skemmdum eða eyðileggingu á váttryggðum eignum. Það er einnig vatnsflóð þegar skyndileg flóð koma frá jökli vegna bráðnunar íss. Flóð vegna úrkomu og leysingavatns sem falla ekki undir 1. málsl. teljast ekki vatnsflóð. Sama á við um flóð, sem að einhverju eða öllu leyti verður af mannavöldum, t.d. þegar vatnsgeymar, stíflugarðar eða önnur mannvirki breyta af öðrum ástæðum en náttúruhamförum.

Skemmist váttryggðar eignir í eldsvoða, sem beinlínis verður rakinn til einhverra ofangreindra náttúruhamfara, skal Viðlagatrygging Íslands greiða bætur fyrir tjónið.

3. gr.

Lausafé sem er skylt að váttryggja.

Eftirtalið lausafé er skylt að váttryggja, sbr. 1. mgr. 5. gr. laga nr. 55/1992, um Viðlagatryggingu Íslands:

1. Lausafé sem er brunatryggt hjá váttryggingafélagi sem hefur starfsleyfi hér á landi, sbr. 1. málsl. 1. mgr. 5. gr. laganna. Eignir sem eru tryggðar skv. 8. tölul. 1. mgr. 20. gr. laga nr. 100/2016, um váttryggingastarfsemi.
2. Lausafé sem er váttryggt með almennri samsettri váttryggingu sem inniheldur brunatryggingu og flokkast undir eignatryggingar skv. 5. tölul. 2. mgr. 20. gr. laga nr. 100/2016, um váttryggingastarfsemi, sbr. 2. málsl. 1. mgr. 5. gr. laganna.
3. Lausafé sem stjórn Viðlagatryggingar Íslands hefur samþykkt sérstaklega að sé váttryggt, sbr. 3. málsl. 1. mgr. 5. gr. laganna.

4. gr.

Mannvirki sem er skylt að váttryggja.

Skylt er að váttryggja eftirtalin mannvirki, sbr. 2. mgr. 5. gr. laga nr. 55/1992, um Viðlagatryggingu Íslands:

1. Hitaveitur í eigu sveitarfélaga eða ríkissjóðs ásamt dreifikerfi þeirra fyrir heitt vatn eða gufu, þar á meðal lagnir í jörðu, þó ekki borholur eða neinn þann búnað eða lagnir sem í þeim er.

Vátryggja skal dætur ofanjarðar, dælustöðvar, vatnsgeyma, svo og stöðvar til hitunar með jarðhita eða öðrum orkugjöfum.

2. Vatnsveitur í eigu sveitarfélaga eða ríkissjóðs, þar á meðal lagnir í jörðu og safnkerfi, þó ekki borholur eða djúpbrunna eða neinn þann búnað eða lagnir sem í þeim er. Vátryggja skal dætur ofanjarðar, dælustöðvar og vatnsgeyma.
3. Skolpveitur í eigu sveitarfélaga eða ríkissjóðs, þar á meðal dælu- og hreinsunarstöðvar.
4. Varanleg hafnarmannvirki í eigu sveitarfélaga eða ríkissjóðs, þ.e. bryggjur, hafnarbakka, fasta hafnarkrana, fastan ljósabúnað, raflagnir, ljósastaura, tengikassa, vatns- og fráveitugagnir, polla og bundið slitlag á hafnarbakka, en ekki krana á spori, hjólum eða beltum eða önnur laus tæki og lausan búnað, sem tilheyrir höfnum. Eigi skal vátryggja aðra hafnarbakka en þá, sem klæddir eru þili úr stáli eða tré, hlaðnir úr tilhöggnu grjóti eða gerðir úr steinsteypu eða öðru sambærilegu varanlegu efni. Til hafnarmannvirkja teljast ekki svæði, sem eru lengra en 30 m frá viðlegukanti. Brimbrjóta, grjótgarða, grjóthlífar eða önnur mannvirki til varnar bryggjum, hafnarbökkum eða tilheyrandi eignum skal ekki vátryggja.
5. Varanlegar brýr 50 m og lengri, hvort sem þær eru í eigu sveitarfélags, ríkissjóðs eða einkaeigu. Vegir að og frá brúm teljast ekki hluti þeirra og ekki heldur varnargarðar.
6. Raforkuvirki í eigu sveitarfélaga eða ríkissjóðs, þar á meðal dreifikerfi, stíflur veitumannvirki og götuljós.
7. Síma- og fjarskiptamannvirki í eigu sveitarfélaga eða ríkissjóðs, þar á meðal dreifikerfi og tengibúnað sem þeim tengist, tölvu- og gagnaver og lagnir, þ.m.t. ljósleiðara.
8. Skíðalyftur.

Mannvirki skv. þessari grein teljast í eigu sveitarfélags eða ríkissjóðs ef þau eru í eigu félags sem er í meirihluta í eigu sveitarfélags eða ríkissjóðs.

Mannvirki skv. þessari grein sem enn eru í smíðum má vátryggja ef þau eru brunatryggð.

5. gr.

Breytingar á vátryggingarsamningum.

Nú er vátryggingaratburður hafin eða yfirvofandi, og er þá óheimilt að gera nýja vátryggingarsamninga eða breyta eldri samningum um eignir á þeim stað eða svæði, sem í hættu er.

6. gr.

Vátryggingarfjárhæð mannvirkja.

Mannvirki skv. 4. gr. skulu vátryggð fyrir áætlað enduröflunarverð (endurbyggingarverð). Áætlað enduröflunarverð skal miðað við nýbyggingarkostnað sambærilegra eigna og skal þar taka tillit til nýjustu tækniþekkingar, verkþekkingar og efniskostnaðar.

Eigendur mannvirkja skv. 4. gr. skulu senda Viðlagatryggingu Íslands skrá yfir öll mannvirki þeirra fyrir 1. mars ár hvert ásamt áætlun um enduröflunarverð þeirra miðað við verðlag 1. janúar sama ár. Eigandi mannvirkis ber ábyrgð á því að enduröflunarverð mannvirkis sé rétt á hverjum tíma.

Eigendum mannvirkja er skylt að tilkynna Viðlagatryggingu Íslands þegar ný mannvirki skv. 4. gr. eru tekin í notkun og að tilkynna nýtt og breytt enduröflunarverð. Vátrygging mannvirkis tekur gildi þegar Viðlagatrygging Íslands hefur sannanlega móttekið tilkynningu þess efnis og skrá um enduröflunarverð þess. Sama á við þegar um er að ræða breytingar eða endurbætur á eldri mannvirkjum. Við eigendaskipti skal ekki fella niður vátryggingu nema fyrir liggja staðfesting á nýrri vátryggingu.

Ef eigandi mannvirkis uppfærir ekki vátryggingarfjárhæðir milli ára, skal miða uppfærslu enduröflunarverðs við byggingarvísitölu. Ef ástæða er til að ætla að áætlun sé óraunhæf eða eigandi mannvirkis hefur vanrækt að láta í té upplýsingar um eignir, sem skylt er að vátryggja, getur Viðlagatrygging Íslands kvatt til tvo sérfróða og óvilhalla menn til þess að meta eignirnar og enduröflunarverð þeirra og er niðurstaðan bindandi sem vátryggingarfjárhæð. Sé enduröflunarverð byggt á óraunhæfri áætlun eða eigandi vanrækir upplýsingagjöf skal hann bera kostnað af matinu.

7. gr.

Upplýsingar um iðgjöld.

Vátryggingafélög, er brunatryggja eignir, sem vátryggðar eru hjá Viðlagatryggingu Íslands skv. 1. mgr. 5. gr., sbr. 3. mgr. 11. gr. laga nr. 55/1992, um Viðlagatryggingu Íslands, skulu mánaðarlega gefa stofnuninni skýrslu um innheimt iðgjöld í næstliðnum mánuði og greiða viðlagatryggingar-iðgjöldin eigi síðar en 15. þess mánaðar.

Ef iðgjald er í vanskilum skal vátryggingafélag innheimta dráttarvexti eftir ákvæðum vaxtalaga.

Nú greiðir vátryggingafélag ekki iðgjöld eða dráttarvexti skv. framangreindu og skal félagið þá greiða dráttarvexti af gjaldfallinni fjárhæð í samræmi við ákvæði vaxtalaga. Vátryggingafélög skulu árlega senda Viðlagatryggingu Íslands sundurliðaða skýrslu um vátryggingarfjárhæðir, iðgjöld og dráttarvexti. Skýrslan skal vera í því formi, sem stofnunin ákveður.

8. gr.

Gjalddagi iðgjalda.

Gjalddagi iðgjalda sem Viðlagatrygging Íslands innheimtir sjálf skal vera 1. apríl ár hvert.

Ef iðgjald er ekki greitt innan fjögurra vikna frá gjalddaga skal skuldari greiða dráttarvexti frá gjalddaga skv. ákvæðum vaxtalaga.

9. gr.

Tilkvaddir matsmenn.

Þegar vátryggingaratburður hefur orðið skal Viðlagatrygging Íslands gera ráðstafanir til að skoða og meta tjón og til þess skal hún, eftir atvikum, kveðja hæfan og óvilhallan matsmann eða -menn.

Stjórn Viðlagatryggingar Íslands getur eftir atvikum óskað þess, að tjón skuli metið af dómkvöddum matsmanni eða -mönnum. Um kostnað af mati dómkvaddra manna fer eftir almennum réttarreglum.

Ætíð skal gefa vátryggðum kost á að vera viðstaddur skoðun og koma sjónarmiðum sínum á framfæri við matsmann eða -menn.

Matsmaður eða -menn skulu skila skriflegri matsgerð og ljúka störfum svo fljótt sem kostur er.

10. gr.

Ákvörðun bóta.

Við ákvörðun bóta skal fara eftir meginreglum vátryggingaréttar, sbr. m.a. eftirfarandi reglur:

1. Vátryggingin greiðir einungis bætur fyrir beint tjón á vátryggðum eignum skv. 3. og 4. gr. Vátryggingin bætir hvorki afleitt tjón svo sem rekstrartap, né tjón, sem hlýst af því, að eign varð ekki notuð á þeim tíma eða með þeim hætti, sem ráðgert hafði verið, auk annars óbeins tjóns.
2. Vátryggingarfjárhæð veitir ekki sönnun fyrir verðmæti eignar sem vátryggð er skv. 3. og 4. gr. Hún er þó ávallt hámark þeirrar ábyrgðar, sem miða skal við, þegar bætur eru ákveðnar.
3. Verðmæti vátryggðra eigna skv. 3. og 4. gr. skal ákveðið með hliðsjón af því hvert var raunverulegt verðmæti þeirra á verðlagi, þegar vátryggingaratburður varð. Skal þá tekið tillit til verðrýrnunar vegna aldurs, notkunar, minnkaðs notagildis eða annarra ástæðna. Verðmæti vátryggðs lausafjár skv. 3. gr. sem fylgir almennu heimilishaldi, svo sem húsgagna, heimilistækja, lausra gólfteppa, fatnaðar, bóka og líns, miðast við nývirði, það er þá upphæð er þurft hefði til kaupa á hlutum þeim er fórust eða skemmdust á því verðlagi sem síðast var á slíkum hlutum áður en tjónið varð að frádreginni hæfilegri fjárhæð vegna verðrýrnunar sökum minnkaðs notagildis eða annarra atvika.
4. Bætur fyrir vörur, sem vátryggður hefur framleitt til sölu verðleggjast á kostnaðarverði. Bætur fyrir vörur í framleiðslu verðleggjast samkvæmt innkaupsverði á hráefni að viðbættum áföllnum kostnaði. Innkaupsverð og kostnaður miðast við verðlag á tjónsdegi.
5. Við ákvörðun bóta vegna eigna skv. 3. og 4. gr. þegar um tjón að hluta er að ræða ákvarðast bætur eftir því hvað kostar að gera við hið skemmda svo það verði eins eða sem næst því eins og fyrir vátryggingaratburðinn, að teknu tilliti til 1. mgr. 3. tölul. Bætur sem þannig eru

ákvarðaðar geta aldrei orðið hærrí en mismunur á verðmæti hlutar fyrir tjónið og verðmæti hans eftir tjónið. Tjónþoli skal varðveita skemmda eign eða hlut eftir því sem kostur er, þar til hann fær tjónið bætt. Tjónþoli skal gefa Viðlagatryggingu Íslands kost á að skoða og meta tjónið áður en viðgerð hefst eða skemmdum eignum eða lausafé er ráðstafað. Fargi tjónþoli skemmdum eignum eða lausafé getur það varðað lækun eða missi bóta eftir lögum um váttryggingasamninga.

Við ákvörðun bóta vegna eigna skv. 3. og 4. gr., þegar eignin eyðileggst algerlega, skal meta hvort váttryggingarfjárhæð skv. 2. tölul. sé í samræmi við raunverulegt verðmæti eignar á tjónsdegi, skv. 1. mgr. 3. tölul.

6. Ef váttryggður hlutur er meira virði en váttryggingarfjárhæðinni nemur bætist tjónið hlutfallslega þannig:

$\text{Tjónsfjárhæð} \times \text{váttryggingarfjárhæð} / \text{raunverulegt verðmæti} = \text{bætur.}$

Eigin áhætta váttryggs dregst frá bótafjárhæð þeirri, sem þannig er fengin.

11. gr.

Reglugerð þessi er sett skv. heimild í 4. gr., 4. mgr. 5. gr., 3. mgr. 11. gr., 2. mgr. 15. gr. og 26. gr. laga nr. 55/1992, um Viðlagatryggingu Íslands, og öðlast þegar gildi. Fellur þá úr gildi reglugerð nr. 83/1993, um Viðlagatryggingu Íslands, ásamt síðari breytingu nr. 760/2015.

Fjármála- og efnahagsráðuneytinu, 29. júní 2017.

Benedikt Jóhannesson.

Sóley Ragnarsdóttir.

B-deild – Útgáfud.: 13. júlí 2017